

Bakalářská práce

Graffiti, aneb krásný zločin

Studijní program:

B0212A270001 Návrhářství

Autor práce:

Adéla Marklová

Vedoucí práce:

Ing. Jana Pimková

Katedra designu

Konzultant práce:

Bc. Martin Štefanov

Katedra designu

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Graffiti, aneb krásný zločin

<i>Jméno a příjmení:</i>	Adéla Marklová
<i>Osobní číslo:</i>	T20000069
<i>Studijní program:</i>	B0212A270001 Návrhářství
<i>Zadávající katedra:</i>	Katedra designu
<i>Akademický rok:</i>	2023/2024

Zásady pro vypracování:

1. Vysvětlete volbu inspirace fenoménem graffiti, jeho historii, vývoj v českém prostředí a přesah do oblasti užitého umění a textilní tvorby.
2. Popište zvolené textilní technologie pletení a tisku a jejich možné propojení v textilním materiálu
3. Pokuste se o kritickou diskusi na téma vnímání graffiti ve společnosti a použijte k tomu dostupné možnosti oslovení veřejnosti.
4. Selektujte inspirační proudy do ucelených forem a vlastní výtvarné chápání zpracujte do návrhů a předloh pro textilní technologie.
5. Realizujte vybrané motivy v textilním materiálu a vhodně prezentujte.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

tištěná/elektronická

Jazyk práce:

čeština

Seznam odborné literatury:

Banksy. [wall and piece]. London: Century, 2006. ISBN 1-8441-3787-2

KOVAŘÍKOVÁ, Marie. Vazby a rozbory pletenin, SNTL,1987, 344s.

OVERSTREET, Martina. *In graffiti we trust*. Praha: Mladá fronta, 2006. ISBN 80-204-1325-1

ŠTOROVÁ, Renata. Technologie pletařství. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2003, 85 s.
Studijní texty pro distanční studium. ISBN 80-708-3671-7 (tel:80-708-3671-7)

Vedoucí práce:

Ing. Jana Pimková

Katedra designu

Konzultant práce:

Bc. Martin Štefanov

Katedra designu

Datum zadání práce:

2. října 2023

Předpokládaný termín odevzdání: 20. května 2024

L.S.

doc. Ing. Vladimír Bajzík, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Michal Vik, Ph.D.
garant studijního programu

V Liberci dne 2. dubna 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat paní Ing. Janě Pimkové a panu Bc. Martinovi Štefanovovi z Katedry designu za jejich vedení a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Aleně Frydrychové z Katedry designu a paní Ing. Janě Ornstové z Katedry technologií a struktur, které mi pomohly při práci s pleteninami. Ráda bych vyjádřila vděčnost také Kristýně Střebovské, Andree Požárkové a Karolíně Drtinové, s nimiž jsem si byla vzájemnou podporou v průběhu celého studia.

ANOTACE

Bakalářská práce Graffiti, aneb krásný zločin se zaměřuje na studium graffiti subkultury a jejího vývoje v našem prostředí, s důrazem na silný vliv Hip-hopu. Práce si klade za cíl charakterizovat cestu od tradičních nástěnných maleb k podobě graffiti a street artu v současnosti. Zároveň se zaměřuje na vybrané techniky pletení a sítotisk s použitím termochromického pigmentu.

Hlavním cílem práce je navázat propojení mezi graffiti a pletenými interiérovými textiliemi, přičemž důležitou součástí bude vytvoření katalogu vzorků. Práce se také zaměří na zhodnocení získaných poznatků a poskytne celkové shrnutí provedeného výzkumu.

ANNOTATION

The bachelor thesis "Graffiti, or the Beautiful Crime" focuses on studying the graffiti subculture and its development in our environment, with an emphasis on the strong influence of Hip-hop. The aim of the thesis is to characterize the evolution from traditional wall paintings to contemporary graffiti and street art. It also focuses on selected knitting techniques and screen printing using thermochromic pigment.

The main aim of the work is to establish a link between graffiti and knitted interior textiles, an important part of which will be the creation of a catalogue of samples. The thesis will also evaluate the acquired knowledge and provide an overall summary of the research conducted.

KLÍČOVÁ SLOVA

Graffiti

Street art

Subkultura

Žakárská pletenina

Sítotisk

Termochromní pigment

KEYWORDS

Graffiti

Street art

Subculture

Jacquard knitted fabric

Screen printing

Thermochromic pigment

Obsah

1. Úvod	9
2. Rešerše	10
2.1 Graffiti, fenomén	10
2.2 Vývoj nástěnných maleb.....	11
2.2.1 Kořeny street artu a graffiti.....	12
2.2.2 Vliv Hip-hopu	14
2.2.3 Vývoj v Česku	15
2.3 Street art - jeho druhy a techniky.....	16
3. Textilní technologie	18
3.1 Žakárské pletení.....	18
3.2 Sítotisk	19
3.3 Termochromický pigment.....	21
4. Praktická část	23
4.1 Výtvarné návrhy	23
4.2 Příprava vzorků pro pletení.....	26
4.3 Barevnost	27
4.4 Vzorky pletenin.....	28
4.5 Pletení finálních výrobků.....	30
4.6 Zkouška termochromických pigmentů	30
4.7 Tisk na vzorky	31
4.8 Tisk na finální výrobky.....	33
4.9 Dotazník.....	35
5. Závěr	44
6. Použitá literatura	45
7. Seznam obrázků	47
8. Seznam grafů	48
9. Přílohy	49

1. Úvod

Nápad na bakalářskou práci vznikl prostřednictvím dlouhodobého provázání s tématem graffiti, i když mu aktivní pozornost nebyla věnována. Rešeršní část se zaměřuje na kompaktní popis fungování graffiti komunity v našem prostředí, jejího vlivu na umění, její kořeny a různé formy street artu. Jsou zde diskutovány vývojové trendy nástěnných maleb, vliv hip-hopové kultury až po kombinaci žakárské pleteniny a textilního sítotisku s využitím změny barevného odstínu pomocí termochromních pigmentů tedy speciálním druhem inteligentních pigmentů se schopností změny barevného odstínu při změně podmínek.

Termín graffiti a street art je vnímán subjektivně, někdo je považuje za formu umění, jiní za specifický způsob komunikace a bohužel, většina lidí je chápe pouze jako vandalismus. V rámci těchto expresivních forem lze využít téměř jakékoli médium. Graffiti se často omezuje na psaní textů nebo symbolů, často spojených s hip-hopovou kulturou, zatímco street art využívá širší škálu technik, od nálepek a plakátů s texty, básněmi nebo parodiemi plakátů nadnárodních společností, přes grafické práce až po klasické spreje, fixy a šablony.

Proto bylo zvoleno jako hlavní inspirační téma, které je obsahem i nárazem realizováno dvěma odlišnými technologiemi a to pletením a sítotiskem s pomocí termochromního pigmentu který má za úkol symbolizovat proměnnost a nestálost graffiti. Tato kombinace technik umožňuje nejen vytvářet unikátní a vizuálně atraktivní díla, ale také zkoumat možnosti interakce mezi textilií a barvou v rámci street artu. Cílem této práce je tedy nejen zkoumat samotné formy graffiti a street artu, ale také prozkoumat možnosti jejich aplikace a inovace pomocí moderních technologií a materiálů.

2. Rešerše

2.1 Graffiti, fenomén

Z textu prvního street art a graffiti festivalu NAMES v Praze, citovaného v tiskové zprávě, vyplývá, že Americká teoretička umění Suzi Gabliková v knize „Selhala moderna?“ popisuje graffiti jako poslední opravdový projev moderny. Podle ní je graffiti živým a revolučním uměleckým směrem, který spontánně reaguje na okolní prostředí a formuje ho. Gabliková označuje graffiti za připomínku ztraceného heroismu minulé moderny a tvrdí, že tato subkultura vznikla v undergroundu. Navíc zdůrazňuje, že graffiti bylo pohlceno uměleckým světem po Times Square Show v roce 1983, čímž bylo zkomercializováno. Na rozdíl od většiny, která považuje graffiti za vandalismus, Gabliková vidí v tomto uměleckém projevu energii, kterou moderní umění podle ní ztratilo. [1]

Graffiti je dnes pevně zakořeněným jevem nejen v Českých městech, ale i ve světových metropolích, ať už se nám tento fenomén líbí či ne. Již dávno není pouze prostředkem projevu mládežnické identity; spíše se stává zrcadlem stavu dané společnosti, jako je tomu u jiných sociokulturních jevů. V českém kontextu často dochází k nesprávné volbě motivů, které jsou aplikovány na nevhodné povrchy, což vede většinovou společnost k vnímání graffiti jako vandalismus. Avšak existuje celá řada výjimek, které disponují výraznými uměleckými kvalitami.

V práci jsou zmíněna díla z různých Evropských měst. Hlavní rozdíl je v tom, která graffiti představují hlubší umělecký význam a která jsou oprávněně považována za vandalismus. První kategorie zahrnuje promyšlené a pečlivě plánované výtvarné projevy talentovaných umělců, zatímco druhá kategorie obsahuje spíše povrchní nápisy a obrazy, kterým chybí preciznost a často pocházejí od jedinců, kteří nemají spojitost se subkulturou Street art. Jejich jediným záměrem je vyjádřit své myšlenky bez ohledu na kontext.

Je zde také poukazováno na kvalitu děl umělců, kteří postoupili z pouličních zdí do galerií. A zároveň upozornit na rozšířený jev vandalismu známý jako "Toys", což jsou

začínající nebo nezkušení sprejeři, kteří svými projevy brání a znesnadňují komunikaci mezi umělci a městskými správami.

2.2 Vývoj nástěnných maleb

Tato kapitola je zaměřena na význam lidského projevu skrze nástěnné malby a psaní vzkazů na zdi, což je jev, který lze sledovat od pradávna. Vývoj člověka jako myslící a kreativní bytosti byl ovlivněn mnoha faktory, včetně změn v jeho stravování a podmínkách života. Tato evoluce vedla k nezadržitelnému rozvoji lidského myšlení, tvůrčí činnosti a uměleckého vyjádření. Díky tomu lze po celém světě nalézt jak místa s dobře zachovalými malbami, tak i místa, kde jsou malby zvětralé nebo částečně zničené.

Původně mohly kresby na stěnách jeskyní sloužit k označení území nebo k projevu autority nad daným místem, což je účel, který lze v některých ohledech nalézt i u moderního graffiti. Tento druh chování můžeme pozorovat i u některých zvířat, která si označují své teritorium. [2]

Zatímco kresby původně měly konkrétní význam, s vývojem písma se postupně vyvinulo i moderní písmo, které umožňuje popisovat i abstraktní koncepty. S tímto vývojem začaly nástěnné kresby ztrácet na významu, ale zcela nezmizely.

V průběhu dějin zanechali na zdech své stopy zastánci mnoha politických, intelektuálních a náboženských ideologií. Například v letech 1913-1914 byly při archeologických vykopávkách v Pompejích - které byly v roce 79 n. l. zničeny lávou z Vesuvu - objeveny zdi, které byly popsány dokonce v mnoha vrstvách a obsahovaly poutavé červené a černé nápisy oslavující ctnosti různých místních obyvatel. Po prozkoumání jejich obsahu se překvapivě zjistilo, že sloužily jako legální zeď politických graffiti před každoročními komunálními volbami. Nebo můžeme v odkrytých ruinách athénských, římských a Pompejských lázní a záchodů najít fragmenty amatérských maleb podobných nástěnnému umění v současných objektech stejného poslání.

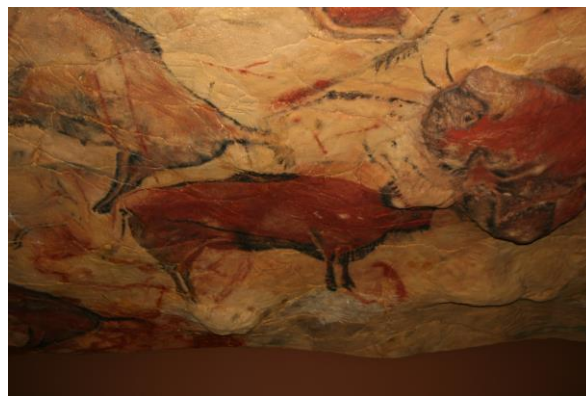
Nápisy nalezené na hradě Pernštejn vyvolávají spory ohledně jejich původu a účelu, ale pravděpodobně pocházejí z 16. století. Obsahují různorodé myšlenky, od seriózních

intelektuálních postojů po vulgární výrazy a milostná vyznání. První český překlad Oidipových veršů je patrně největší raritou.

V souvislosti se současným graffiti je zajímavý případ Josefa Kyselaka (1795-1831), představitele rakouské monarchie, který se proslavil svými úředními povinnostmi. Během svých cest si zanechával podpisy na významných místech pomocí speciálního inkoustu, který si sám připravoval tak, aby byl nezničitelný. Tyto podpisy jsou srovnatelné s moderními tagy.

Obrázek 1 Ukázka 'graffiti' Josefa Kyselaka [4]

Obrázek 2 Jeskyně Altamira ve Španělsku [3]

2.2.1 Kořeny street artu a graffiti

Graffiti i street art zaujímají "radikální" postoj k veřejnému prostoru. I když to někomu, kdo se v této problematice nevyzná, může připadat podobné, je to velmi odlišné. Přesto je třeba připomenout, že vše, o čem se bavíme, začalo umístěním jména na zeď, jak říká POINT (Jan Kaláb, český výtvarník věnující se graffiti).

Termíny spojené s graffiti začaly být běžně užívány na konci 60. let minulého století, nicméně samotná forma nástěnných maleb existuje již od pradávna. Slovo "graffiti" pochází z italského výrazu "grafficar", který označuje kresbu, zprávu nebo škrábanici.

První oficiální zmínka o "writingu" pochází z New Yorku. Nejvýznamnějším představitelem šedesátých let byl řecký mladík Demetrius, známý pod přezdívkou TAKI 183, což byla kombinace jeho jména a názvu jeho ulice. Taki 183 byl poslíček, který za sebou vždy zanechával svůj tag. Byl natolik produktivní, že si ho veřejnost začala všimnout a v roce 1971 o něm napsal článek New York Times. Díky této události se TAKI stal velmi známým a zároveň vzniklo graffiti jako první forma street artu. Od této doby se tento styl stal fenoménem, který se nejdříve rozšířil v New Yorku a poté po celém světě. [5] Graffiti se stalo masovým jevem, vzniklo mnoho uměleckých skupin (crews). Většina spisovatelů se zaměřila na metro a vlaky, protože to byl nejlepší způsob, jak co nejlépe rozšířit své jméno. Graffiti je nyní předmětem diskuse i v literatuře. Například spisovatel Freddy z Fab 5 v časopise The Village Voice hovoří o tom, že autoři graffiti jsou často vnímáni jako asociální jedinci, kteří používají graffiti k vyjádření své osobnosti a k porozumění prostředí, ve kterém žijí. [6]

Obrázek 3 TAKI 183 [7]

2.2.2 Vliv Hip-hopu

Na počátku sedmdesátých let dvacátého století začal vznikat americký hudební styl, který spojoval prvky jak jamajské, tak americké hudby. Tento styl nejen reflektoval módní tendence, ale také zvýrazňoval životní styl a vášeň mladých Afroameričanů. Později měl značný vliv na tisíce mladých lidí nejen v USA, ale i po celém světě. Tento hudební a kulturní fenomén je známý jako hip-hop, termín používaný k označení různých forem afroamerického městského umění.

Jeden z klíčových zakladatelů tohoto trendu je považován jamajský DJ Kool Herc. V roce 1967 se přestěhoval do New Yorku, kde přinesl inovativní techniku zvanou toasting, což byl zcela nový styl zpěvu, charakterizovaný spontánním recitováním rýmů do rytmu reggae (jamajský hudební styl, hraný většinou v čtyřdobém taktu, se specifickým pomalým zpěvem).

Počátky tohoto hnutí však sahají až do konce 60. let 20. století do čtvrtí Brooklynu a Harlemu ve státě New York, kde mladí hudebníci z chudinských čtvrtí vytvářeli nové zvuky tím, že rytmicky bouchali do popelnic, troubili na vozidla a podobně.

Breakbeat, jak se tomuto hudebnímu stylu říkalo, se nakonec dostal z parků, škol a opuštěných budov jižního Bronxu do Los Angeles.

Umělecké hnutí hip-hop je pevně spojeno se subkulturou graffiti, přičemž obě tyto složky vykazují vzájemnou provázanost díky jednotnému vývoji. Během let se tyto kulturní projevy navzájem ovlivňovaly a postupovaly "ruku v ruce". Graffiti bylo ovlivněno bezprostředností a autenticitou hip-hopu, a podobně jako rap se vyvíjel s příchodem nových generací, i graffiti se posouvalo do stále vyšších uměleckých rovin.

Tento vývoj lze pozorovat i v našem národě, jak zdůrazňuje Martina Overstreet ve své knize "In Graffiti We Trust". Dříve se pro mladé lidi, kteří se chtěli distancovat od konvenčního života a nechtěli poslouchat mainstreamové disco singly, staly punkové a metalové koncerty jedinou alternativou. Avšak s nástupem rapu se objevila zcela nová hudba a s ní spojený životní styl, který přinášela.

Obrázek 4 Ukázka graffiti z 70. a 80. let v New York City č. 1[8]

Obrázek 5 Ukázka graffiti z 70. a 80. let v New York City č. 2[8]

2.2.3 Vývoj v Česku

U nás se tato subkultura začala vyvíjet o něco později, a to až začátkem 90. let. Díky vlivu amerických filmů nebo cestováním do USA a Berlína, který byl jedním z nejvíce pomalovaných měst na světě, teenageři se s pravým graffiti hnutím seznámili také prostřednictvím hiphopových videí na MTV. Která se u nás začala také postupně produkovat. V České republice mají graffiti a hip-hop díky těmto průkopníkům silnou vazbu.

Jedním z prvních propojení přišlo s kapelou WWW - We Want Word, protože její členové působili v obou komunitách. Tím také oslovovali členy hiphopové i graffiti scény a získali nové posluchače. „... Nejužší propojení s graffiti jsem pociťoval asi kolem roku '96 nebo '97. Tenkrát jsme hodně koncertovali a do hraní zapojovali i kytary a jiný, pro rap netradiční nástroje, ...“ [9] říká jeden z členů kapely.

Zanedlouho se položily základy, a ujasnilo se, že graffiti znamená především písmo a tvar. Graffiti začal vytvářet kdokoli, kdo chtěl světu něco sdělit a měl fix nebo sprej. Nejspíše z tohoto důvodu má graffiti pro spoustu nezainteresovaných lidí kriminální nálepku dodnes. O této problematice mluví Pois v knize Kmeny od Vladimira⁵¹⁸: .. „*Každopádně graffiti v sobě pojilo i to, že spousta lidí prodávala drugs, prodávala kradený věci, cokoliv. Tím, že celá ta scéna byla široká a protínaly se v ní různé zvláštní postavy, tak samozřejmě docházelo k čemukoliv. Plno lidí teď sedí/sedělo za úplně jiné věci, než je graffiti. Graffs, ulice, zmrdství, může to bejt rovnice.*’ [10] Města proto hledala způsob, jak se pouličního umění zbavit a tak zvyšovala restrikce.

2.3 Street art - jeho druhy a techniky

Termín "street art" jednoduše sjednocuje několik disciplín street artu pod jednu nálepku; každý styl má svou vlastní podstatu a metody.

Málokdo by považoval graffiti za sezónní fenomén. Všechny ostatní formy street artu vyžadují, aby lepené a stříkané povrchy byly čisté a suché, s výjimkou pouličních instalací. V zimním období je nelze překrýt lepidlem, protože samolepky na nich nepřilnou. V tomto ročním období si pouliční umělci pořizují potřeby, jako jsou speciální tužky, fólie vhodné na cesty a lepicí pásky, ale také především sbírají nápady a tvoří. Když přijde léto, vyrazí ven, aby své výtvořily "vystavili".

Nejprve o samolepkách (stickers), protože ty jsou nejoblíbenější a nejzákladnější formou street artu. S největší pravděpodobností se začalo psaním tagů (krátký výstižný podpis) na běžné samolepicí štítky a jejich lepením. Obvykle umělci používají počítač k vytvoření designu, obrázku nebo loga, které se pak vytiskne na arch samolepicího papíru. Vytvářejí se také ručně, a to buď nakreslením a překrytím obrázku průhledným lepidlem, nebo rozřezáním do samolepicího materiálu a slepením jednotlivých kousků k sobě, čímž vznikne mozaika. Profesionální výroba je jinou, méně oblíbenou volbou (ofset, sítotisk). Při této metodě vznikají mimořádně kvalitní samolepky, ale používá se méně často, protože sítotisk, který je velmi drahý, si může dovolit méně stickerů.

Šablony (stencils) představují široce využívanou metodu v uměleckém prostředí. Návrh šablony, která je často vytvořena na počítači nebo ručně, je vyřezána do kartonu nebo plastové desky. Tyto šablony se používají jak na samolepky, tak na plakáty, a to ve

spojení s barvou ve spreji (nalepí se a poté je přestříkána). Běžně se však šablony aplikují přímo na ulici, ať už na chodníky, vozovky, popelnice nebo zdi domů. Pokud jde o složitější vzory, mohou být šablony nanášeny ve více vrstvách.

Plakáty představují další formu pouličního umění, která díky své velikosti nabízí další možnosti pro vyjádření. Podobně jako samolepky se vyrábějí ručně pomocí šablon, kopírováním, ofsetovým tiskem či sítotiskem. Mohou být buď vyřezány z papíru s různými motivy nebo mít tradiční obdélníkový formát.

Pro aplikaci plakátů je klíčové správné lepidlo, které se často vyrábí doma. Na internetu lze najít podrobné recepty na výrobu ideálního lepidla (například na stránkách www.urbanize.org).

Technika paintrolers (latexové válečky) pravděpodobně patří mezi nejméně oblíbené metody používané v naší zemi. Tato technika kombinuje prvky street artu s graffiti, podobně jako šablony. Při použití této techniky se pracuje s válečkem, teleskopickou tyčí a latexovou barvou. Výsledný obraz často obsahuje písmena a jména, podobně jako u graffiti, ale může zahrnovat i různé dekorativní prvky, piktogramy, objekty a další. Charakteristické pro tuto techniku je, že vytváří čitelné a velké kompozice, často s vynikající typografií.

Obrázek 6 Různé techniky Street artu [12]

Obrázek 7 Různé techniky Street artu [11]

3. Textilní technologie

3.1 Žakárské pletení

Žakárský stroj

Termín "žakár" pochází od francouzského vynálezce Josepha Maria Jacquarda, který v roce 1801 vyvinul tkalcovský stav umožňující změnit vzor textilie pomocí výměny děrného štítu. Tyto stroje se později začaly nazývat "žakáry". Tato technologie následně umožnila vývoj prvních programovatelných strojů.

Označení "žakár" se později rozšířilo i do oblasti pletařského průmyslu, kde jsou tyto stroje používány k výrobě pletenin s velkými vazebními nebo barevnými možnostmi. Žakárské pletací stroje prošly vývojem od mechanických až po elektronicky řízené. I přes rozdílné ovládací mechanismy mají všechny typy strojů schopnost ovládat každou jehlu zvlášť. [13]

Základní rozdíl mezi mechanickým a elektronicky řízeným žakárem spočívá v tom, že u elektronicky řízených strojů není potřeba, aby designér byl zkušeným pletařem. U mechanických žakárů trvá tvorba vzoru delší dobu a vzory jsou omezené. Naopak u elektronicky řízených žakárů je možné vidět výsledek téměř okamžitě a designér může vzor libovolně upravit. V dnešní době se více využívají elektronicky řízené žakárské stroje, které umožňují rychlejší a flexibilnější tvorbu vzorů.

Žakárský vzor

Vzor vytvořený na žakárovém zařízení je vazbou, která umožňuje individuální volbu jehel na jednom nebo obou lůžkách. Charakter vzoru je určen typem žakárového zařízení, což ovlivňuje opakování vzoru. U mechanických žakárů je opakování vzoru přesně definováno počtem jehel a typem žakárového zařízení, například bubínky, kolečka nebo děrné pásy. Naopak u strojů s elektromagnetickou volbou jehel je možné vytvářet vzory s neomezeným opakováním, což je určeno kapacitou elektromagnetického záření.

Efekty žakárového pletení lze dosáhnout různými způsoby, například pomocí barevných přízí (tzv. dvou, tří, čtyř barevný žakár) nebo vytvářením plastických efektů, jako je rozdílný počet řádků na lící a rubní straně pleteniny. Plastický efekt je často zdůrazněn použitím silnějších přízí pro plastické řádky a hedvábí pro rubní očka, které se sráží a zvýrazňují plastický vzhled. Tyto efekty lze také kombinovat pro vytvoření komplexnějších vzorů.

Obrázek 8 Schima Seiki NSSG 122

3.2 Sítotisk

Technologie, jak ji známe dnes, byla vyvinuta v roce 1929 ve Spojených státech, a po skončení druhé světové války se rozšířila do Evropy. V Československu byla tato technika poprvé zavedena přímo z USA Tomášem Baťou. Původně se sítotisk používal především v oblasti užité grafiky a průmyslu. Postupně si ji oblíbili také představitelé Pop Artu, a dnes je běžně využívána i ve volné grafice. V současnosti se stala populární

moderní technikou pro tvorbu grafických děl, jako jsou například kresby na trička nebo loga. Je vhodná pro rychlou práci s velkými sériemi výrobků. [14]

Metoda textilního sítotisku pracuje na bázi aplikace barvy na povrch textilie prostřednictvím průchodu skrze síto, které je pro tento proces speciálně připraveno a opatřeno šablonou.

Síto je obvykle vyrobeno z husté a jemné tkaniny, která je natažená na rámu z dřeva nebo hliníku. Tradičně bylo možné zhotoveno z hedvábí, dnes jsou používány syntetické materiály. Díky pružnosti tkaniny se dobře přizpůsobuje povrchu, na který se tiskne a její jemnost ovlivní schopnost propustit barevné pigmenty rozptýlené v tiskařských pastách. Dále je síto opatřeno šablonou se vzorem. Ta se skládá z oblastí, které propouštějí barvu a oblastí, které ji zadržují.

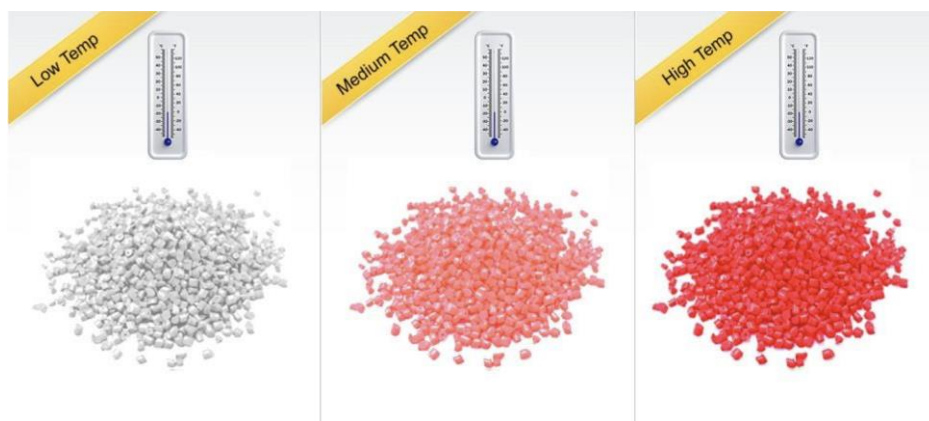
Obrázek 9 První zkoušky sítotisku s termochromickým pigmentem na pletenině

3.3 Termochromický pigment

Chromogenní materiály jsou schopné měnit svou barvu nebo průhlednost v závislosti na různých faktorech, jako je teplota, napětí, tlak nebo expozice světlu. V případě termochromických materiálů se změna barvy aktivuje při dosažení určité teploty, která je předem stanovena.

Termochromické pigmenty jsou rozděleny do tří kategorií: termochromické pigmenty s reverzibilním účinkem, termochromické pigmenty s ireverzibilním účinkem a termochromické pigmenty s částečně reverzibilním účinkem. [15]

Nejoblíbenější variantou těchto pigmentů jsou ty, které mají za běžných podmínek v pokojové teplotě určitou barvu, avšak po zahřátí se změny na bezbarvé nebo průhledné.

Obrázek 10 Změna odstínu vratného termokoloru po zahřátí [15]

Termochromické pigmenty jsou charakterizovány svou velmi jemnou zrnitostí v rozmezí 1-10 μm (mikrometrů), což je dělá ideálními pro použití v termochromických barvách. Jakmile je pigment přidán do barvy, výsledný produkt získá stejné vlastnosti jako samotný pigment, který byl popsán výše.

Optimální účinek lze dosáhnout přidáním termochromického pigmentu do průhledné nebo velmi světlé barvy. Doporučený poměr směsi by měl být mezi 7,5 a 30 gramy termochromického pigmentu na jeden litr barvy. [16]

Termochromní pigmenty otevírají široké pole aplikací v oblasti inkoustů, nátěrů a oděvů. Existuje mnoho druhů nátěrů, vhodných pro různé typy materiálů, jako jsou kovy,

polypropylen ,polyvinylchlorid , polyethylén a další. Inkousty, vyvinuté pro různé tiskové technologie, jako je sítotisk nebo gravurový tisk, jsou dalším oborem, kde naleznou využití. Předsměsi plastických koncentrátů mohou být vytvořeny z různých materiálů, včetně polystyrenu, polypropylenu nebo polyamidu. V textilním průmyslu jsou termochromní materiály používány pro výrobu výšivek, tkacích přízí a přenosového papíru pro tisk na různé druhy textilií, stejně jako pro výrobu ochranných známek a log textilních výrobců. Mezi příklady známého využití patří indikátory teploty pro plastické nádoby na dětská jídla a indikační pásy na pivních lahvích, které signalizují správné skladování a teplotní podmínky.

4. Praktická část

Prvním krokem při přípravě bylo získání inspirace a shromáždění fotografické dokumentace z mých předchozích cest, což následovalo volnou tvorbou návrhů (viz. příloha č. 1). Po důkladné rešerši tématu jsem se rozhodla pro konkrétní barevnost a styl písma, které považuji za charakteristické pro mé téma.

Pro práci jsem zvolila graficky čisté syté barvy, které se opakují s největší frekvencí v kontextu graffiti - konkrétně růžovou, modrou, zelenou a černou. Tyto barvy reflektují jak dominantní paletu, tak i estetické a komunikační prvky spojené s vybraným tématem. Více viz. kapitola 4.3 Barevnost.

Obrázek 11 Centrum Liberce

4.1 Výtvarné návrhy

Úvodní část praktického výzkumu se zaměřila na tvorbu malířských děl jak na tradiční média, jako jsou papír a plátno, tak i na moderní platformy, například tablet s využitím programu Procreate, což je bitmapový program pro iOS. Kombinace všech těchto nástrojů mi umožnila flexibilitu ve vlastní stylizaci. Experimentovala jsem s různými formáty a médii, inspirována technikami používanými ve Street Artu, včetně fixů, sprejů, válečků, akvarelových a akrylových barev. Dále jsem zkoumala možnosti integrace výstřižků ze starých novin a náhodných samolepek do mého tvůrčího procesu.

Při výběru technologií odpovídajících tématu jsem čerpala především z pouličního umění a maleb. Inspirací mi byla díla umělců, jako jsou Banksy nebo Keith Haring (jejichž práce jsem adaptovala a přizpůsobila svému stylu, čerpala jsem z nich při tvorbě vzorníku), stejně jako obrazy a různé textilie, které vedly k výběru určitých technologií. S cílem dosáhnout efektu proměnlivosti podobného pouličnímu umění jsem se rozhodla potisknout vzorovanou pleteninu termochromním pigmentem. Sítotisk byl vybrán pro jeho variabilitu a možnost aplikace na různé materiály a povrchy. Barevnost vzorků sítotisku se zdála vhodná již od prvotních zkoušek, a proto byla použita i u finálních pletenin.

Obrázek 12 Grafitti v italském Bergamu

Obrázek 13 Práce v bitmapovém programu Procreate č.1

Obrázek 14 Práce v bitmapovém programu
Procreate č.2

Obrázek 15 Práce v bitmapovém programu
Procreate č.3

Obrázek 16 Práce v bitmapovém programu
Procreate č.4

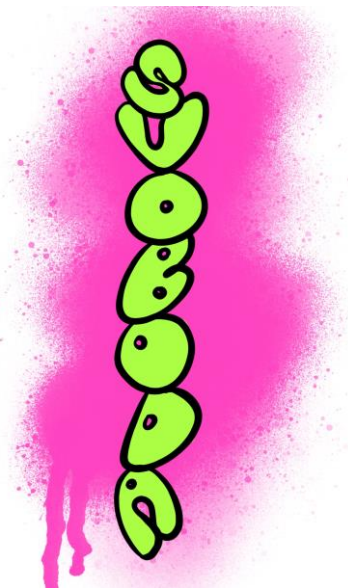
Obrázek 17 Práce v bitmapovém programu
Procreate č.5

4.2 Příprava vzorků pro pletení

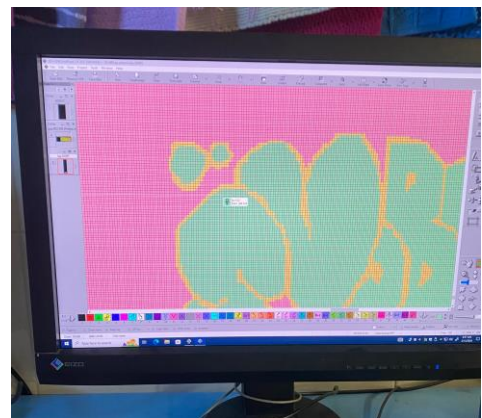
Začala jsem tím, že jsem vytvořila přibližně patnáct finálních vzorů, na nichž jsem vybrala tři jednoduchá, ale výstižná slova, jako je "Svoboda", "Volnost" a "Freedom". Tyto termíny výstižně reflektují celkový charakter Street Artu a potřebu individuálního vyjádření. Pro tvorbu návrhů jsem využila Procreate a Malování, což je klasický bitmapový software umožňující práci s pixely a detailní úpravy digitálních obrazů. Pro navrhování vzorků pro pletení je Malování ideální nástroj, neboť při správném nastavení rozměrů každý pixel odpovídá jednomu očku v pletenině, což umožňuje přesnou kontrolu nad výsledným vzorem a jeho přenos do fyzické podoby.

Při definování rozměrů vzorků je nezbytné zohlednit tendenci pleteniny k deformaci, která se může lišit v závislosti na počtu použitých barev. Je známo, že čím více barev se v pletenině vyskytuje, tím více se vzor může protáhnout.

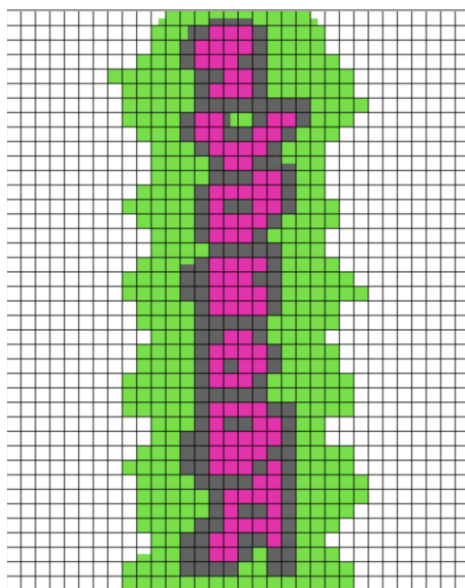
Po vytvoření návrhů v programu Malování následuje použití specializovaného softwaru, jako je například KnitPaint. Tento software je navržen speciálně pro úpravu vzorů pro pletení. Při úpravě návrhu je nutné zjednodušit detaily a zároveň zajistit, aby jednotlivá písmena či motivy zůstala čitelná. Původní návrhy musely být podrobeny významnému zkrácení, aby finální vzor co nejpřesněji odpovídal zamýšlenému designu.

Obrázek 18 Ukázka návrhů pro pletení v programech Procreate a Malování č.1

Obrázek 19 Ukázka návrhů pro pletení v programech Procreate a Malování č.2

Obrázek 20 Práce v programu KnitPain

4.3 Barevnost

U barevné palety se mé zaměření pohybovalo především kolem tří odstínů: růžové, zelené a modré. Tyto barvy zůstávaly v centru mé pozornosti po celou dobu tvůrčího procesu. Chtěla jsem se držet hravých a živých odstínů, které mají schopnost upoutat pozornost, což je přesně to, co je u graffiti klíčové - vyvolat zájem a přitáhnout pozornost diváků. Proto jsem volila nitě pro nápisy převážně křiklavých až neonových odstínů. U tisku jsem však zvolila o něco tlumenější a jemnější odstíny, aby se kontrast vyvážil.

Obrázek 21 Výběr nití č.1

Obrázek 22 Výběr nití č.2

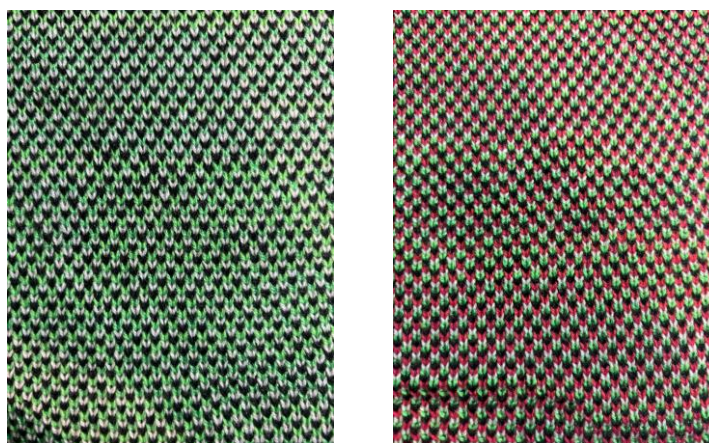

Obrázek 23 Barevná paleta

4.4 Vzorky pletenin

Pro vytváření vzorků a finálních textilií jsem využila dva ploché pletací stroje japonské značky Shima Seiki NSSG 122 - sedmička a Shima Seiki SRY 123 LP - čtrnáctka, z nichž každý měl odlišné dělení. První stroj, označovaný jako 'sedmička' má sedm jehel na jeden anglický palec, zatímco druhý, nazývaný 'čtrnáctka' má čtrnáct jehel na jeden anglický palec. Oba stroje jsou elektronicky řízené a umožňují pletení různých druhů zátažných pletenin s možností tvorby jak plochého, tak prostorového tvarování.

Pro všechny vzorky jsem použila stejnou zátažnou obouliční pleteninu s keprovým rubem. Vzorky byly pleteny ve variantách se třemi nebo čtyřmi barvami a navrženy tak, aby měly rozměry 30x40 centimetrů. Nít, která byla použita, byla vyrobena z dvojmo skaných polyakrylonitrilových vláken o jemnosti 62,5 tex.

Obrázek 24 Keprvá rubní strana se 3 barvami (levo) a se 4 barvami (pravo)

Nakonec jsem se rozhodla pro barvy, které se nejčastěji opakovaly - ostrá růžová a ostrá zelená, které má téměř neonový vzhled. Pro linie byla použita klasická černá a pro pozadí světlejší béžová. Po vytvoření zkušebních vzorků na obou strojích se mi barevnost jevila jako zajímavá, a proto jsem ji dále neměnila.

U pletenin pletených na 'sedmičce' byly použity dvě dvojmo druzené nitě (vždy světlejší a tmavší odstín stejné barvy), proto se výsledné vzorky jeví "žíhaně". Celkově se na 'sedmičce' upletlo čtrnáct vzorků se sedmi různými motivy (každý motiv dvakrát). Na 'čtrnáctce' se upletlo zhruba 10 vzorků, jelikož jsem již věděla které motivy vypadají nejlépe.

4.5 Pletení finálních výrobků

Každá z finálních pletenin byla nakonec upletena na jiném stroji, Svoboda na 'sedmičce' a Volnost na 'čtrnáctce'. Obě pleteniny jsou tříbarevné, Svoboda v růžovém provedení a Volnost v zeleném. Oba výrobky mají stejný rozměr, a to 80x150 centimetrů, jsou tak vhodné jako přehoz do interiéru. U obou strojů byla využita plná šíře stroje tzn. 327 jehel (sedmička) a 673 jehel (čtrnáctka).

Obrázek 25 Nepotisklé finální pleteniny

4.6 Zkouška termochromických pigmentů

Použila jsem pigmenty ve třech barvách a to v růžové, modré a zelené. Všechny tyto pigmenty jsou reverzibilní a mají stejnou reakční teplotu, a to 30 - 60 stupňů celsia.

Při prvním testu aplikace termochromického pigmentu jsem použila stoprocentně bavlněnou tkaninu v plátnové vazbě a pouze základní nátěr štětcem, nikoli sítotiskovou techniku. Míchání pigmentu s pastou představovalo určitou komplikaci, neboť v pastě zůstávaly částičky pigmentů. Nejlepších výsledků jsem dosáhla buď tím, že jsem nechala pastu takzvaně "odležet", nebo použila mixér. Bylo zřejmé, že nedostatečně rozmíchaný pigment vytvářel problémy, což se projevovalo zejména u zelené barvy, která neodpovídala očekávaným standardům ani požadovanému barevnému kontrastu. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla tuto variantu pigmentu nezařadit do finálních výstupů.

Výrobce přišla garantovaná sypká báze pigmentu, avšak dodavatel nezaručil sytost výsledného procesu, což jsem musela ověřit sama. Tiskařskou barvu jsem tedy míchala v poměru zhruba 20 gramů pasty na 3 gramy pigmentu. Snažila jsem se namíchat dostatečné množství (cca 1 litr), neboť jsem měla připravený velký počet vzorků. K míchání jsem použila klasickou vodou ředitelnou tiskařskou pastu vhodnou na světlý podklad. Tato pasta se dobře mísí s různými druhy nejlépe vodních pigmentů (ve vodě rozptýlených). Po zaschnutí je čirá, na textilií tvoří tenký film a při vhodné manipulaci se dá mísit se suchými pigmenty.

4.7 Tisk na vzorky

Celkově jsem vypracovala dva vzorníky obsahující dohromady čtrnáct vzorků s opakujícími se motivy v různých variantách (příloha č. 2,3), které jsem předem navrhla v programu Procreate. Tyto motivy byly zvoleny a připraveny tak, aby reflektovaly různé aspekty tématu a umožnily komplexní zkoumání efektů termochromických pigmentů.

Nejdříve jsem při sítotisku používala papírové šablony, avšak později jsem přešla k vyřezávání do plastových kancelářských fólií, což je běžné u street artu, a tudíž se skvěle hodí k tématu mé práce. Tyto fólie nabízejí neomezené použití, což se ukázalo jako výhodné, zejména při opakovaném používání stejných motivů. Tato metoda umožnila účinnější využití materiálu a času.

Po pevném přiložení fólie na vzorek pleteniny napnutý na tiskařském stole jsem ji upevnila papírovou lepicí páskou a zajistila okolí fólie papírem, aby nedošlo k nechtěnému rozprostření barvy. Poté jsem připravila síto a pomocí tiskařské stěrky jsem aplikovala dostatečné množství pasty s termochromickým pigmentem. Přejezdy stěrkou jsem realizovala opakovaně a barvu zatřela do materiálu dostatečným tlakem. Snažila jsem se dosáhnout co nejvýraznějšího efektu, což vyžadovalo větší množství pasty a intenzivnější úsilí během sítotisku, zejména kvůli struktuře pleteniny.

Proces schnutí byl z důvodu tloušťky a struktury pleteniny poměrně dlouhý, a proto jsem k urychlení a pozorování výsledného efektu termochromického pigmentu využila fénu.

Nicméně k úplnému vyschnutí bylo nezbytných minimálně 24 hodin. Výsledný vzhled vzorků viz. přílohy 2 a 3.

Obrázek 26 Průběh sítotisku

Obrázek 27 Průběh sítotisku Tisk na vzorky

Obrázek 28 Detaily tisku

4.8 Tisk na finální výrobky

Na propařené a zrelaxované pleteniny o velikosti 80x150 centimetrů probíhal tisk o něco složitěji, bylo za potřebí dvou osob k manipulaci se sítím, abychom zamezili možné aplikaci pasty na nežádoucí místo.

Pro finální pleteninu s názvem VOLNOST jsem se rozhodla využít kontrastu mezi ostrou zelenou barvou v samotné pletenině a jemnějším odstínem růžové v tisku. Dle mého názoru je vzniklý kontrast zajímavý a odstíny obou barev se skvěle doplňují. U této pleteniny jsem se zaměřila na větší rozmanitost motivů, což vytvořilo dojem určitého chaosu. Přestože je na pletenině více menších nápisů a obrázků současně, výsledný dojem je překvapivě jemný. Tento efekt je způsoben nejen zvolenými barevnými kombinacemi, ale také dělením stroje, na kterém byla pletena.

Druhá pletenina SVOBODA má křiklavější barevnou kombinaci, a to ostrou růžovou druženou s o něco tlumenější pro pletení a tmavší pomněnkovou modrou pro tisk. U této pleteniny jsem volila o něco větší jednotnější způsob tisku, a to několikrát se opakující nápis LOVE. Sítotisk byl o něco složitější, kvůli velikosti šablon a plátna. Celkově je tato varianta dle mého vhodnější k tématu a to díky barevné kombinaci, ale i volbě motivů.

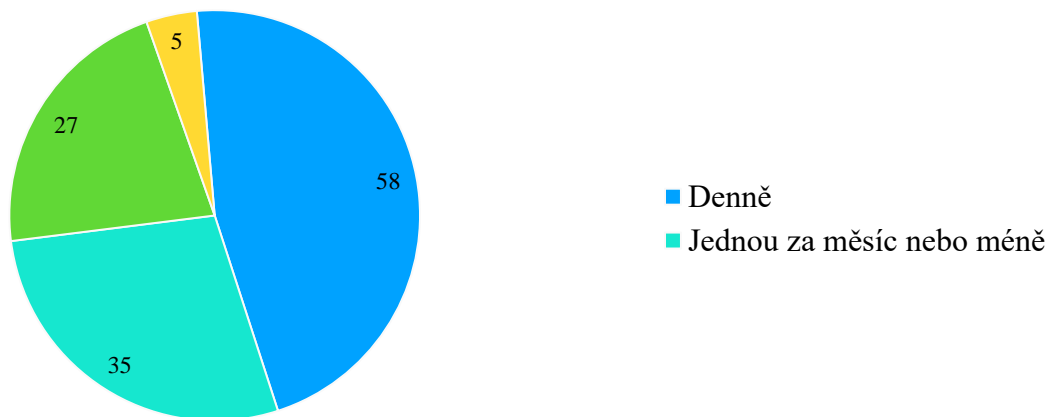
Obrázek 29 Finálně potisklé pleteniny

4.9 Dotazník

Bylo provedeno dotazníkové šetření, ve kterém bylo respondentům položeno 14 otázek. Všechny otázky se týkaly tématu probíraného v této práci. Celkem se vyplnilo 125 dotazníků. Dotazníkové šetření probíhalo zcela anonymně. Dotazník byl vypracován na internetovém serveru VYPLŇTO a nebyl omezen věkovou hranicí ani geografickým umístěním. U každé otázky byly tři možnosti odpovědí a možnost otevřené odpovědi. Následující část práce bude zaměřena na vyhodnocení a rozbor výsledků.

1. Jak často jste svědky nelegálního graffiti ve vašem okolí?

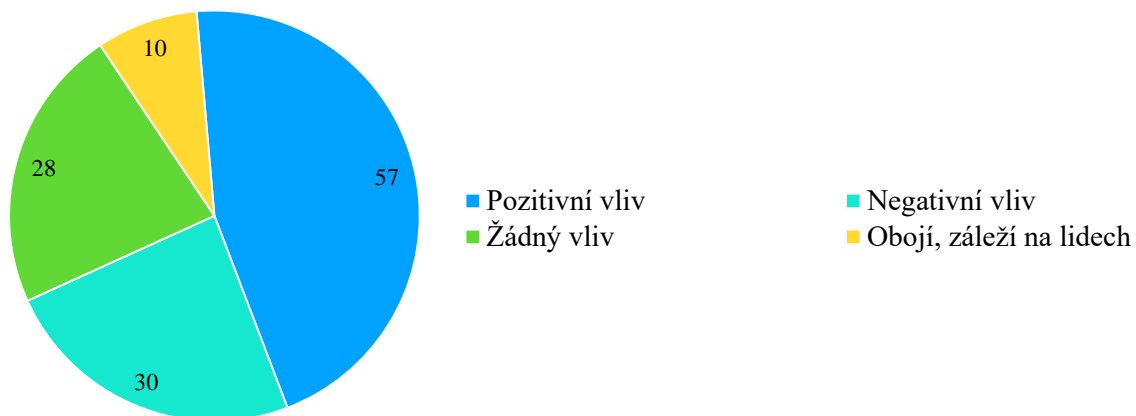
- a) Denně
- b) Několikrát týdně
- c) Jednou za měsíc nebo méně

Graf 1 Graffiti v okolí

2. Jaký má podle vás vliv legální graffiti na místní komunitu?

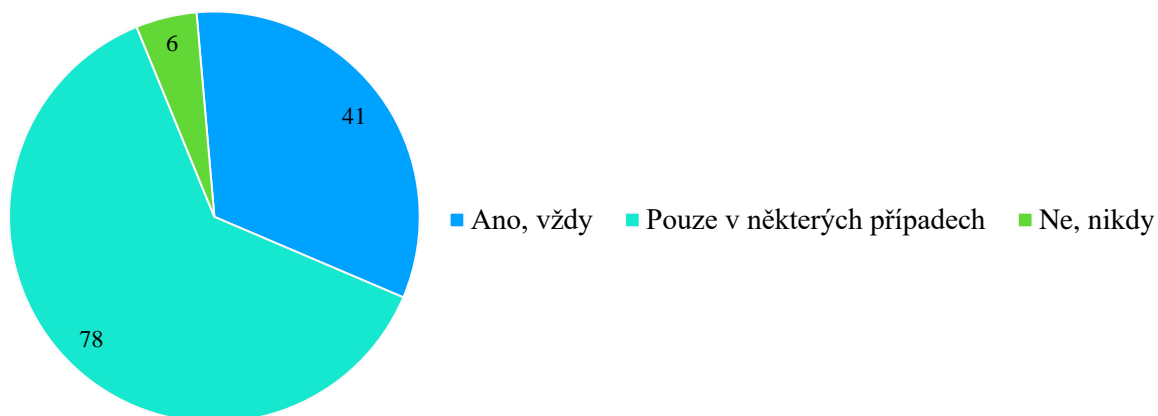
- a) Pozitivní vliv
- b) Negativní vliv
- c) Žádný vliv

Graf 2 Vliv na komunitu

3. Má podle vás být umění ve veřejném prostoru regulováno?

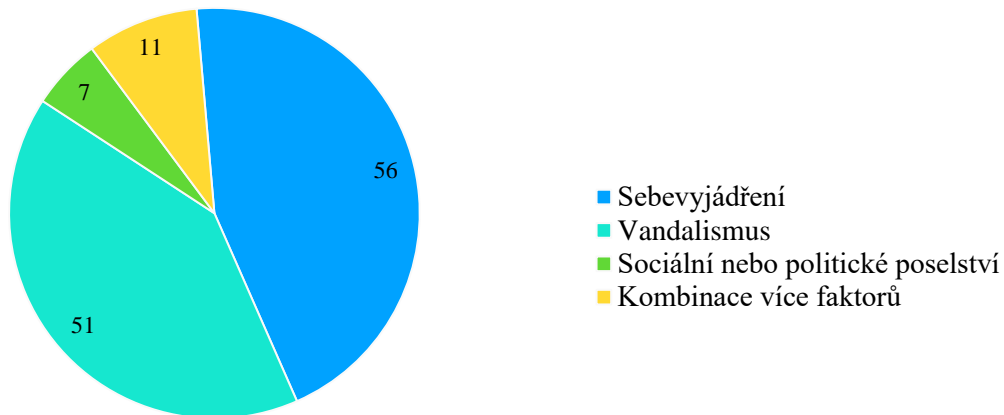
- a) Ano, vždy
- b) Pouze v některých případech
- c) Ne, nikdy

Graf 3 Regulace umění ve veřejném prostoru

4. Jaké jsou hlavní důvody, proč někdo provádí nelegální graffiti?

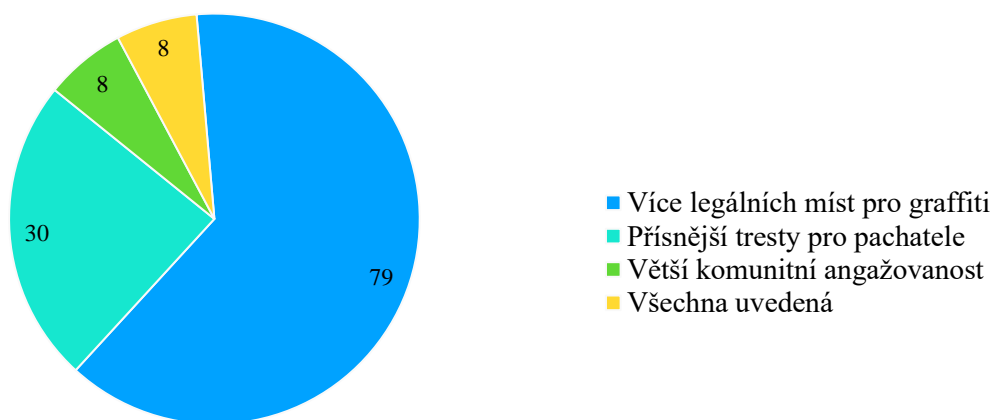
- a) Sebevyjádření
- b) Vandalismus
- c) Sociální nebo politické poselství

Graf 4 Důvody k nelegálnímu graffiti

5. Jaká opatření byste navrhovali, aby se snížila míra nelegálního graffiti?

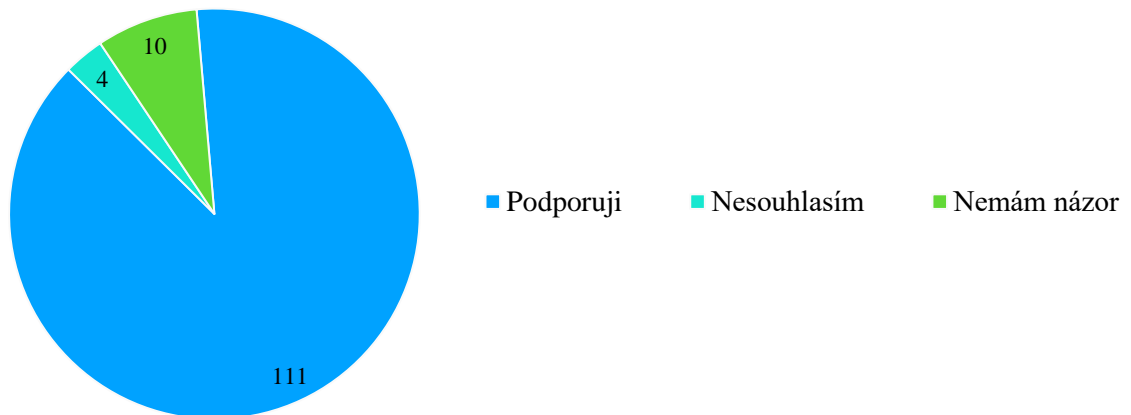
- a) Více legálních míst pro graffiti
- b) Přísnější tresty pro pachatele
- c) Větší komunitní angažovanost

Graf 5 Návrhy pro opatření

6. Jaký je váš názor na to, že některá města povolují určité zdi pro legální graffiti?

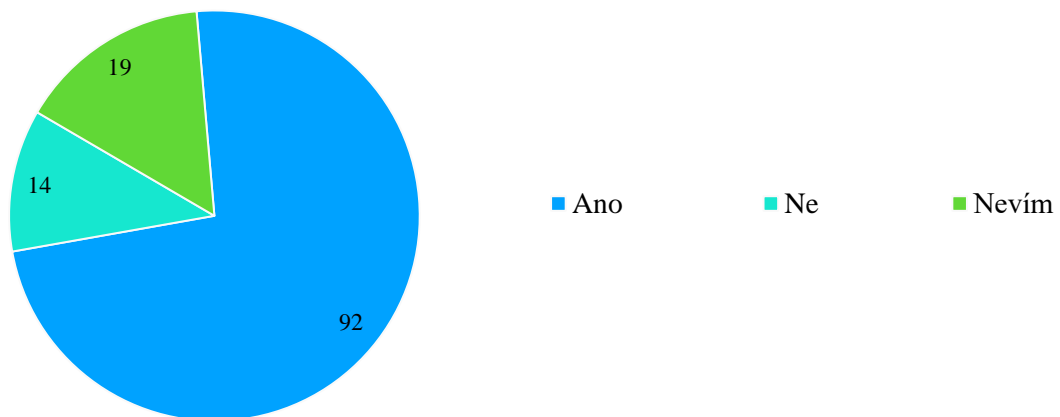
- a) Podporuji
- b) Nesouhlasím
- c) Nemám názor

Graf 6 Legální graffiti

7. Myslíte si, že legální graffiti může mít pozitivní dopad na obnovu a revitalizaci opuštěných prostor?

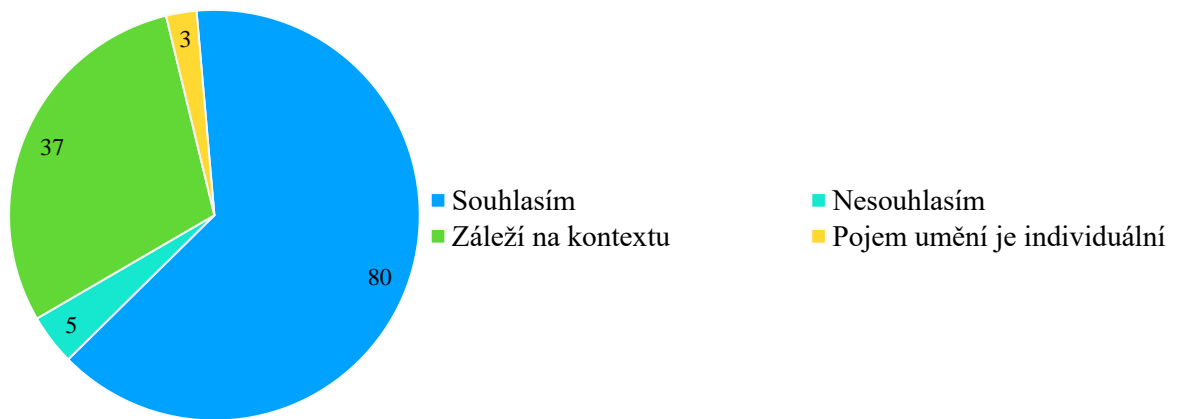
- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Graf 7 Revitalizace opuštěných prostor

8. Jaké jsou vaše pocity ohledně toho, že graffiti může být vnímáno jako forma umění?

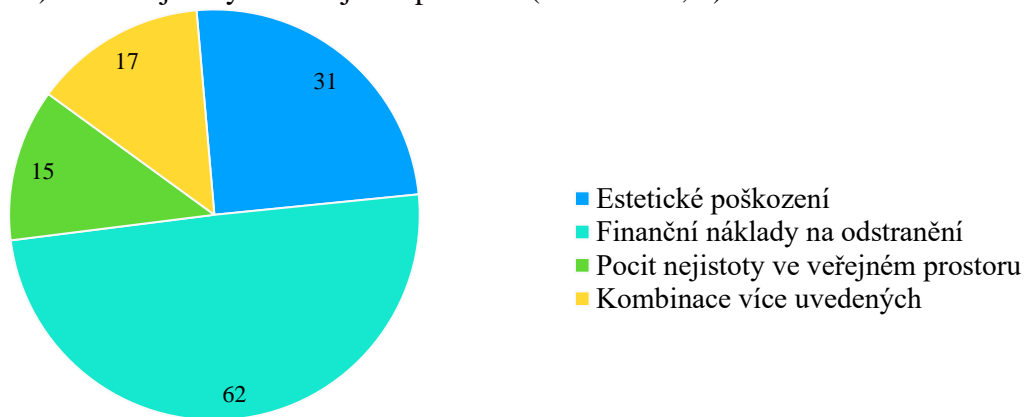
- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Záleží na kontextu

Graf 8 Graffiti jako forma umění

9. Jaké jsou důsledky nelegálního graffiti pro majetek a veřejné prostory?

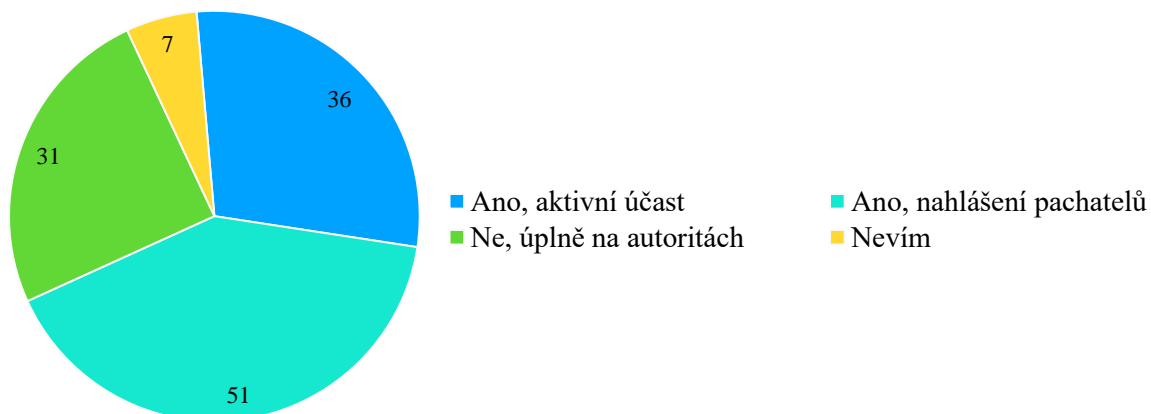
- a) Estetické poškození
- b) Finanční náklady na odstranění
- c) Pocit nejistoty ve veřejném prostoru (kriminalita, ..)

Graf 9 Graffiti a soukromý majetek

10. Má podle vás veřejnost nějakou roli při řešení problému graffiti?

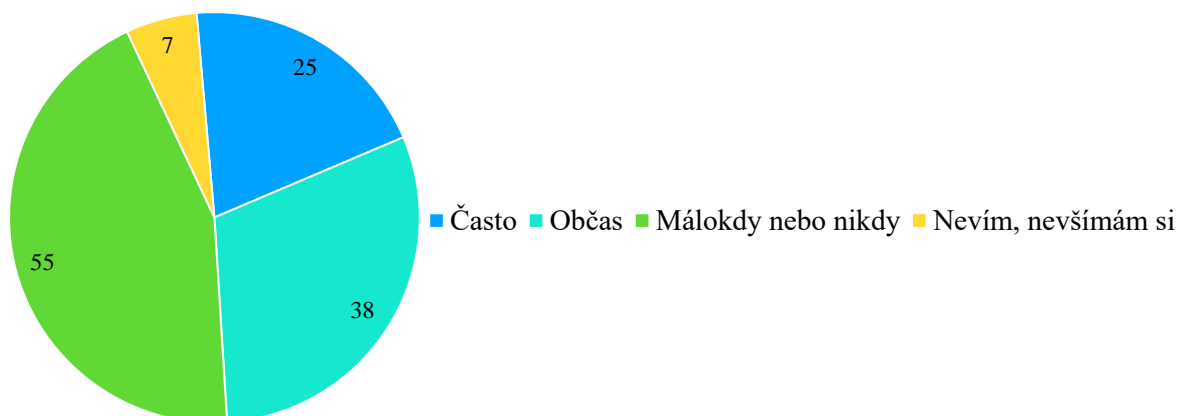
- a) Ano, aktivní účast
- b) Ano, nahlášení pachatelů
- c) Ne, úplně na autoritách

Graf 10 Veřejnost a graffiti

11. Jak často jste byli svědky nedostatečného úsilí místních úřadů při odstraňování nelegálního graffiti ve vaší lokalitě?

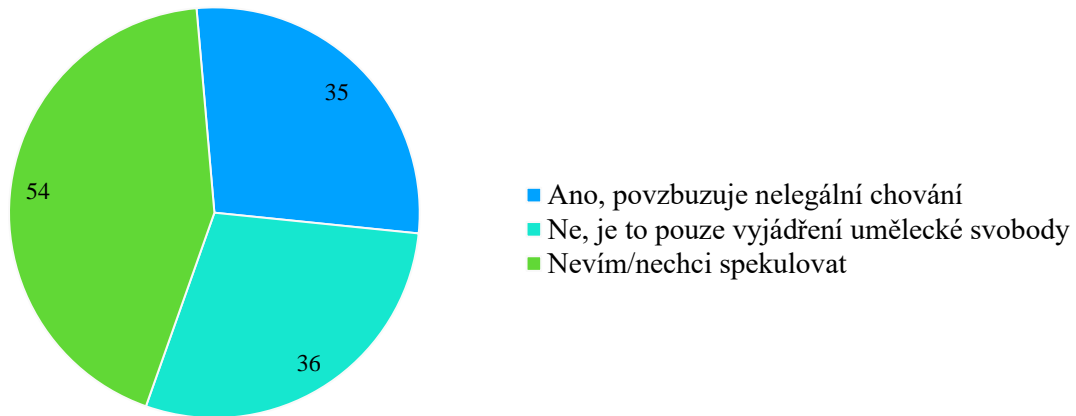
- a) Často
- b) Občas
- c) Málokdy nebo nikdy

Graf 11 Úřady a odstraňování nelegálního graffiti

12. Má podle vás způsob, jakým jsou některé formy graffiti "romantizovány" veřejností a médii, negativní dopad na mladou generaci?

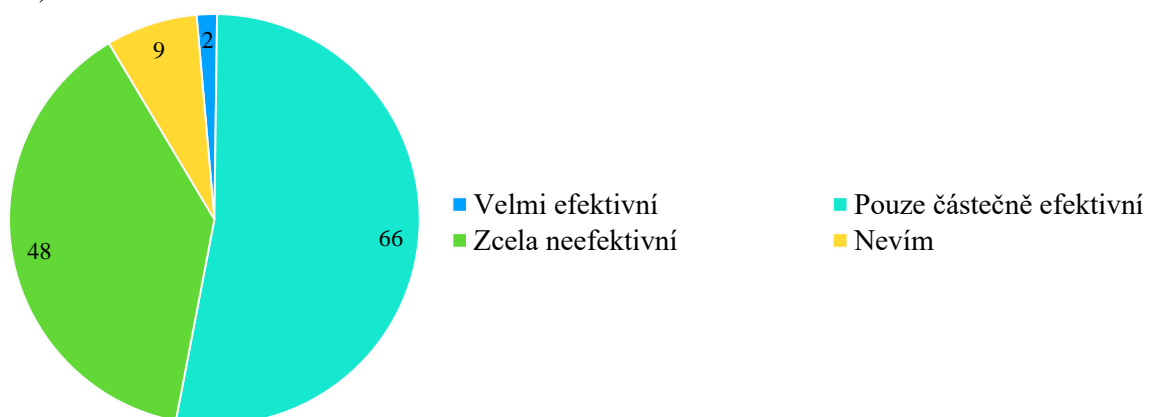
- a) Ano, povzbuzuje nelegální chování
- b) Ne, je to pouze vyjádření umělecké svobody
- c) Nevím/nechci spekulovat

Graf 12 Romantizace graffiti

13. Jak efektivní jsou podle vás opatření místních úřadů k potírání nelegálního graffiti a prevenci nových případů?

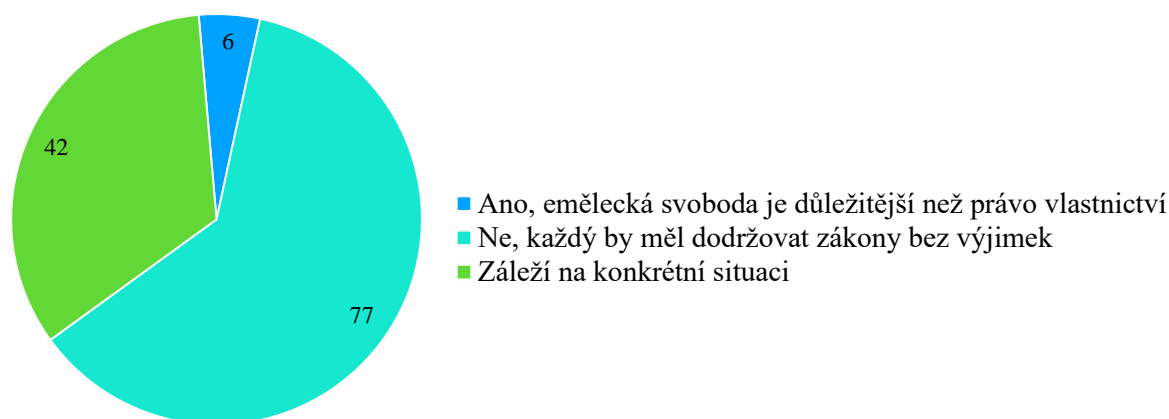
- a) Velmi efektivní
- b) Pouze částečně efektivní
- c) Zcela neefektivní

Graf 13 Efektivita opatření

14. Má podle vás umělecký charakter některých forem graffiti ospravedlňovat porušování zákonů a poškozování majetku?

- a) Ano, umělecká svoboda je důležitější než právo vlastnictví
- b) Ne, každý by měl dodržovat zákony bez výjimek
- c) Záleží na konkrétní situaci

Graf 14 Ospravedlňování porušování zákonů

Na základě výsledků dotazníku lze konstatovat, že většina respondentů, téměř tři čtvrtiny z celkového počtu 125, považuje graffiti spíše za formu umění a individuálního vyjádření než za problém jako takový. Nicméně, co se týče nelegálního sprejování, značná část respondentů má obavy ze škod na soukromém majetku a s tím spojených nákladů na odstranění. Tento fakt podporuje jejich přání po větším množství legálních ploch pro graffiti v českých městech. Respondenti také vyjádřili souhlas s tím, že osoby způsobující škody na majetku by měly být častěji nahlášeny policii. Co se týče motivace pro nelegální graffiti, odpovědi se rozdělily téměř na polovinu mezi sebevyjádření a vandalismus. Zároveň většina respondentů, celkem 111, vyjádřila podporu pro více legálních míst pro graffiti, což by podle nich mohlo vést k poklesu míry nelegálního sprejování. Tyto výsledky naznačují, že existuje potřeba vyváženého přístupu k regulaci graffiti, který by umožnil jeho rozvoj jako uměleckého projevu, zároveň však chránil majetek a veřejný prostor.

Obrázek 30 Finální pleteniny

5. Závěr

Cílem této bakalářské práce byla tvorba vzorů inspirovaných graffiti a street artem a prezentace vzorů ve formě vzorníků vzorovaných pletenin doplněných speciálním způsobem tisku a velkoplošných pletenin. Praktická část je založena na jednotlivých technologiích a jejich propojení.

Teoretická část pojednává o vývoji fenoménu graffiti, jak ve světě, tak u nás, jejich historii, druzích a technikách street artu. Dále bylo její součástí provedení výtvarné a barevné inspirace, čerpané hlavně z vlastních fotografií posbíraných z evropských měst.

Prvním krokem byla tvorba vlastních stylizovaných maleb. Malby byly použity jako předlohy pro tvorbu vzorů jak v pletení tak sítotisku. Dále následovala práce s programy Malování s KnitPaint, ty byly využity k tvorbě předloh pro pletení. Vzory se často opakovaly v různých variantách a provedeních. Pro technologii sítotisku byl využit především program Procreate.

V praktické části byly pak realizovány samotné vzorky a finální textilie v technologiích pletení a sítotisku pomocí termochromických pigmentů. Vzorky o velikosti 30x40 cm byly zafixovány a umístěny do vzorníku. Vzorky byly kvalitně nafoceny a jsou umístěné v příloze včetně finálních pletenin.

Součástí práce byl také výzkumný dotazník který měl zjistit názory společnosti na graffiti a street art. Výsledky byly zpracovány do grafů.

Hlavním cílem práce bylo zachytit proměnlivost a nestálost graffiti a street artu pomocí termochromických pigmentů na žakáрске pletenině. Finální pleteniny mohou být využity jako textil do interiéru, například jako pléd, přehoz nebo dekorační materiál.

Cíle práce tímto byly splněny.

6. Použitá literatura

- [1] Co to vlastně Hip-Hop je?. In: Hip-Hop [online]. [cit. 2022-11-25]. Dostupné z: https://lenasobina.estranky.cz/clanky/co-to-vlastne-hip-hop-je_-_.html
- [2] SEIDLOVÁ, Bohumila. Graffiti, jejich postavení ve společnosti a vztah k edukaci. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. Str. 5-32
- [3] Reproduction cave of Altamira. [online]. In: . Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=3513129>. [cit. 2024-05-05].
- [4] Brno, Bystrc, hrad Veverčí, Kyselak. [online]. In: Wikimedia Commons. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=5727459>. [cit. 2024-05-05].
- [5] TAKI 183 about. [online]. TAKI 183. 2017. Dostupné z: <https://www.taki183.net/>. [cit. 2024-05-05].
- [6] Hip-Hop Icon Fab 5 Freddy Draws From History to Combine Street and Fine Art. [online]. The Village Voice. 2017. Dostupné z: <https://www.villagevoice.com/hip-hop-icon-fab-5-freddy-draws-from-history-to-combine-street-and-fine-art/>. [cit. 2024-05-05].
- [7] TAKI 183. [online]. In: TAKI 183. Dostupné z: <https://www.taki183.net/gallery/vegar7b4wysxhqvcmu78v67y9bjdq>. [cit. 2024-05-05].
- [8] New York City Subways from the 70's and 80's full of graffiti PART 2/2. [online]. In: Youtube. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=7_smuiL3piw&t=2s. [cit. 2024-05-05].
- [9] OVERSTREET, Martina. In Graffiti We Trust. Praha: Mladá fronta, 2006. ISBN 80-204-1325-1.
- [10] Vladimír 518. Kmeny 90. Praha: BiggBoss : Yinachi, 2016. ISBN 978-80-906019-9-4.

[11] STREET ART STICKER AS THE FAVORITE QUICK GRAFFITI SOLUTION. [online]. In: Berlin Street Art. Dostupné z: <https://berlinstreetart.com/street-art-sticker/>. [cit. 2024-05-05].

[12] What is a Stencil ? The Evolution of the Stenciling Technique. [online]. In: Wide Walls. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/magazine/what-is-a-stencil>. [cit. 2024-05-05].

[13] Žakárové vzorování textilií. [online]. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Žakárové_vzorování_textilií. [cit. 2024-05-05].

[14] Sítotisk. [online] In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Žakárové_vzorování_textilií. [cit. 2024-05-05].

[15] HELLER, Jakub. INTERAKTIVNÍ NÁTĚROVÉ SYSTÉMY. [online], Bakalářská práce, vedoucí Ing. Jan Kudláček, Ph.D. Praha: ČVUT, 2015. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/65578/F2-BP-2015-Heller-Jakub-Bakalarska%20Prace%20Jakub%20Heller.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. 2024-05-04].

[16] Termochromní pigment. [online]. TKEchemi. Dostupné z: <http://m.cz.tkechemi.com/pigment/thermochromic-pigment/thermochromic-pigment-a.html>. [cit. 2024-05-04].

7. Seznam obrázků

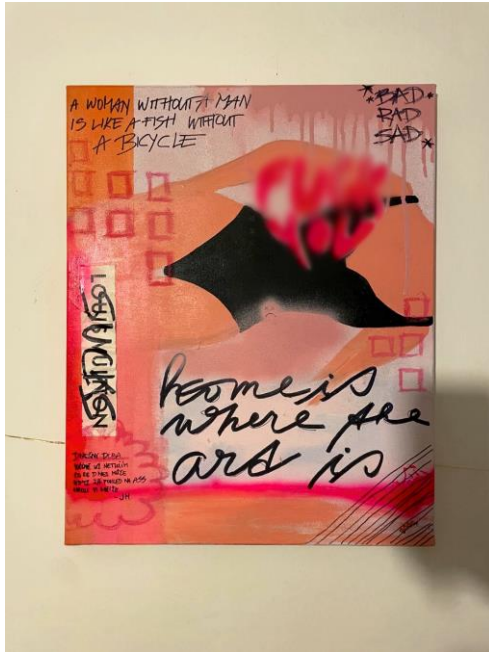
Obrázek 1 Ukázka ‘graffiti’ Josefa Kyselaka [4]	12
Obrázek 2 Jeskyně Altamira ve Španělsku [3]	12
Obrázek 3 TAKI 183 [7].....	13
Obrázek 4 Ukázka graffiti z 70. a 80. let v New York City č. 1[8].....	15
Obrázek 5 Ukázka graffiti z 70. a 80. let v New York City č. 2[8].....	15
Obrázek 6 Různé techniky Street artu [12].....	17
Obrázek 7 Různé techniky Street artu [11].....	18
Obrázek 8 Schima Seiki NSSG 122	19
Obrázek 9 První zkoušky sítotisku s termochromickým pigmentem na pletenině.....	20
Obrázek 10 Změna odstínu vratného termokoloru po zahřátí [15].....	21
Obrázek 11 Centrum Liberce.....	23
Obrázek 12 Graffiti v italském Bergamu	24
Obrázek 13 Práce v bitmapovém programu Procreate č.1.....	24
Obrázek 14 Práce v bitmapovém programu Procreate č.2.....	25
Obrázek 15 Práce v bitmapovém programu Procreate č.3.....	25
Obrázek 16 Práce v bitmapovém programu Procreate č.4.....	25
Obrázek 17 Práce v bitmapovém programu Procreate č.5.....	25
Obrázek 19 Ukázka návrhů pro pletení v programech Procreate a Malování č.2	26
Obrázek 18 Ukázka návrhů pro pletení v programech Procreate a Malování č.1	26
Obrázek 20 Práce v programu KnitPain	27
Obrázek 21 Výběr nití č.2.....	27
Obrázek 22 Výběr nití č.1	27
Obrázek 23 Barevná paleta	28
Obrázek 24 Keprová rubní strana se 3 barvami (levo) a se 4 barvami (pravo)	28
Obrázek 25 Nepotisklé finální pleteniny	30
Obrázek 26 Průběh sítotisku	32
Obrázek 27 Průběh sítotisku Tisk na vzorky	32
Obrázek 28 Detaily tisku	33
Obrázek 29 Finálně potisklé pleteniny	34
Obrázek 30 Finální pleteniny.....	43

8. Seznam grafů

Graf 1 Graffiti v okolí	35
Graf 2 Vliv na komunitu	36
Graf 3 Regulace umění ve veřejném prostoru	36
Graf 4 Důvody k nelegálnímu graffiti	37
Graf 5 Návrhy pro opatření.....	37
Graf 6 Legální graffiti.....	38
Graf 7 Revitalizace opuštěných prostor	38
Graf 8 Graffiti jako forma umění.....	39
Graf 9 Graffiti a soukromý majetek.....	39
Graf 10 Veřejnost a graffiti.....	40
Graf 11 Úřady a odstraňování nelegálního graffiti	40
Graf 12 Romantizace graffiti	41
Graf 13 Efektivita opatření	41
Graf 14 Ospravedlňování porušování zákonů	42

9. Přílohy

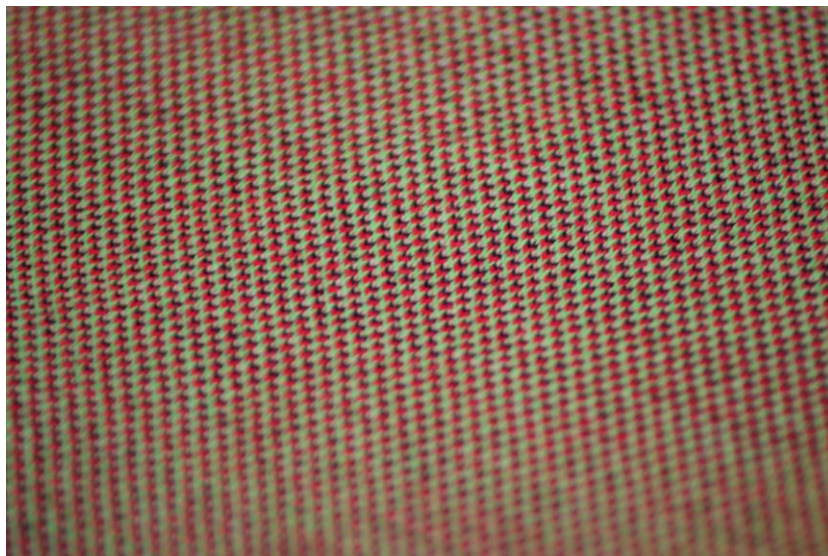
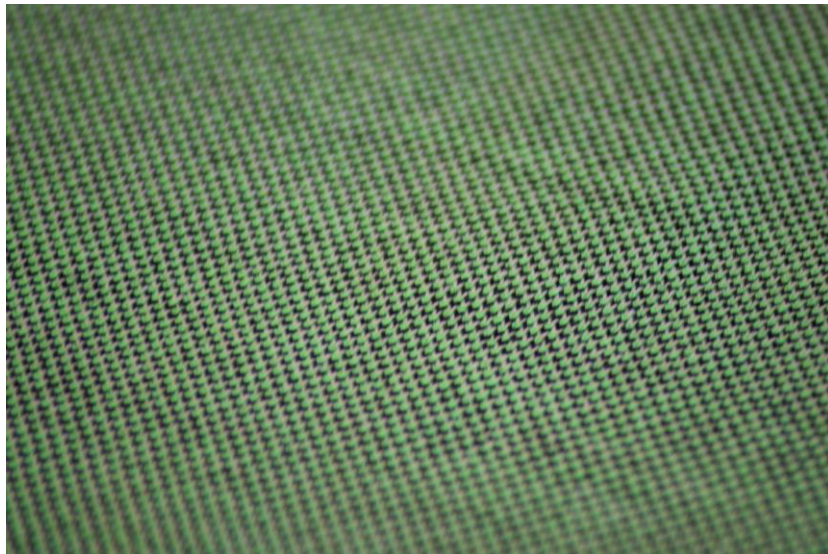
PŘÍLOHA č. 1: Původní návrhy

PŘÍLOHA č. 2: Vzorky ČTRNÁCTKA

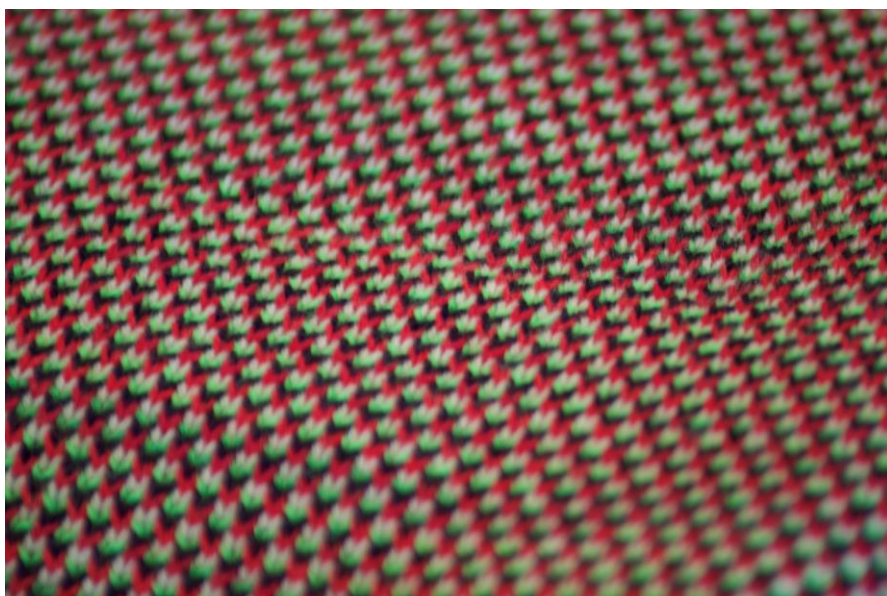
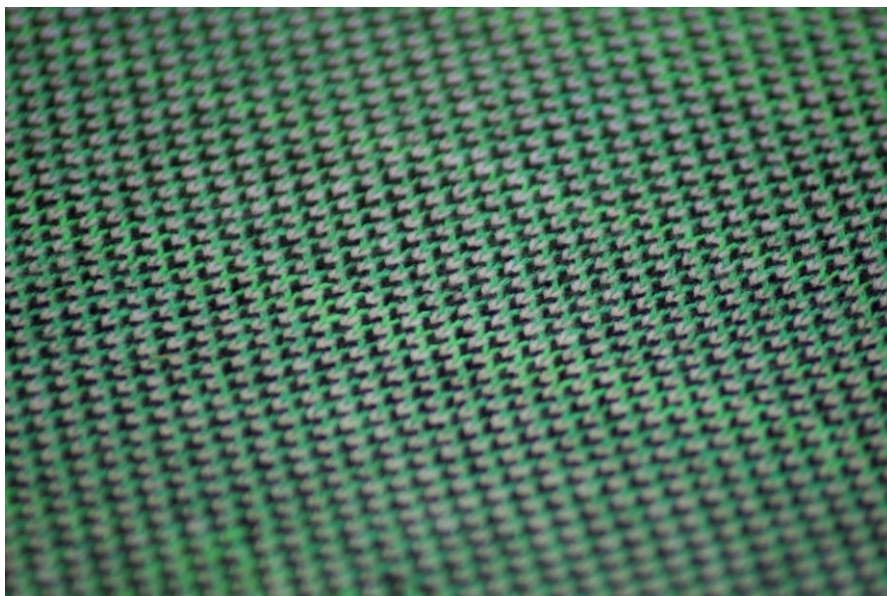
DETAIL RUBU - nahoře třibarevný, dole čtyřbarevný

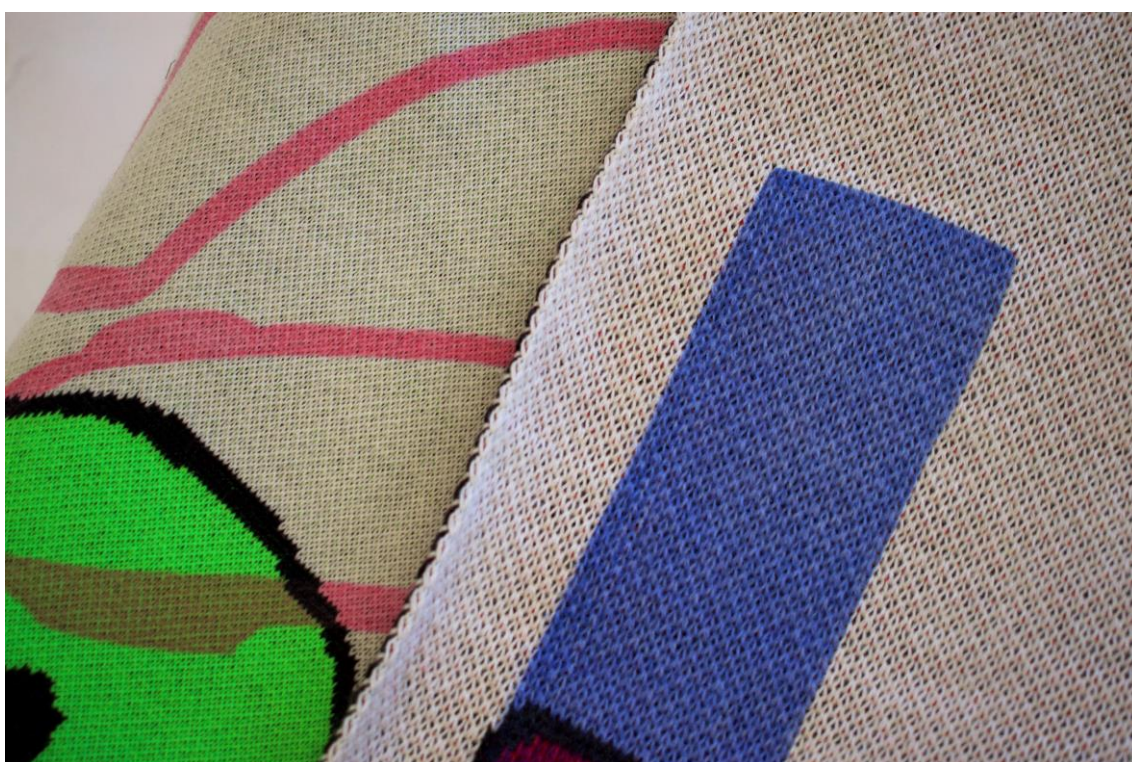
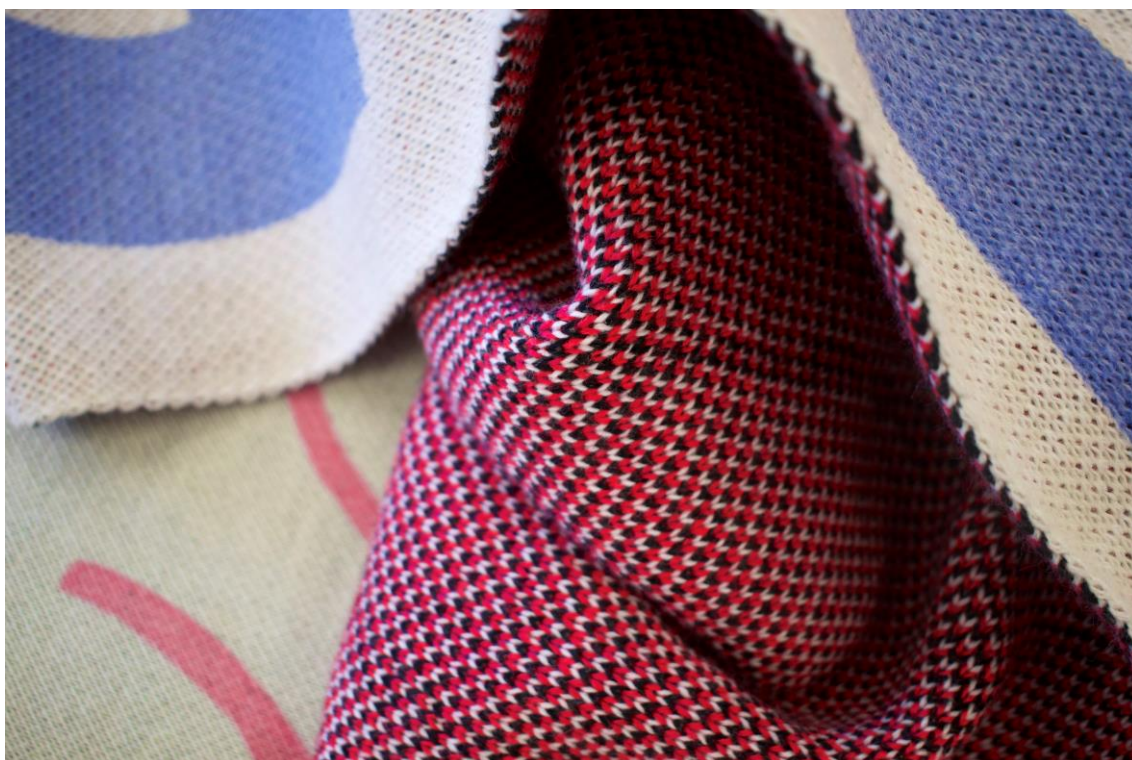
PŘÍLOHA č. 3: Vzorky 'SEDMIČKA'

DETAIL RUBU - nahoře třibarevný, dole čtyřbarevný

PŘÍLOHA č. 4: Detailní fotografie pletenin

PŘÍLOHA č. 5: Plakáty

Verze 1

BAKALÁRSKÁ PRÁCE

2023/2024

Verze 2 - Finálně zvolená